

אמרי שפר אוסף 'רמ'

מתוך "ליקוטי שמואל"

מלקט ועורך ש. אייזיקוביץ

eisikovits1@gmail.com

אדם הוא יצור עדין ושברירי – כמו טלסקופ רב עוצמה. אם מציבים אותו בצורה נכונה, הטלסקופ יכול לשמש כדי לראות למרחקים שלא ייאמנו. אבל, תזוזה קלה של עדשה או מראה, או מעט לכלוך במקום הלא נכון, יכולים להוציא אפילו את הטלסקופ הטוב ביותר מכלל שימוש. בדומה לכך, מילים ורגשות שלא במקומם, יכולים להוציא משיווי המשקל את תחושת המציאות של האדם – ולחבל ברגישותו.

אדם שמרגיש שעדיין מאמינים בו ומתייחסים אליו בכבוד, שווה לו לפעמים לנסות שוב, להוכיח שהוא היה ראוי לאמון הזה.

אין אנו קיימים בהווה, אלה במידה שאנו שמים את מבטחנו בעתיד.

אין העשרה צריכים להיות במקום אחד אלא כל שעשרה שומעים את הקריאה בפועל ממקום שעומדים יש בזה פרסומי ניסא (מקראי קודש סי' נ'). ולכן יכולים להצטרף מכמה חצרות או ממרפסות להשלים לעשרה, וכן יש לעשות בימים אלו לאור המצב כשאי אפשר לאדם ללכת לבית הכנסת לשמוע מגילה.

אל תוותרו על חינוך הילדים שלכם לחסד! אם אינכם זקוקים לעזרה שלהם, שלחו אותם לעזור לדודה / שכנה / סבא וסבתא. זה חשוב בשביל בניית האישיות שלהם!

אם אין עשרה וקורא ביחיד בדיעבד, נחלקו הפוסקים אם יברך על הקריאה. י"א שאין לברך על הקריאה (פר"ח סי' ת' ר"צ סקי"ח, מ"ב שם). אבל מנהג ירושלים לברך על הקריאה אף כשהוא ביחיד (חזו"א, הגרי"ח זוננפלד שלמת חיים סי' רס"ח, הגרימ"ט עירה קודש והמקדש ח"א פכ"א ס"ב).

אמר הרבי מקוצק זיע"א: מה זה 'יאוש שלא מדעת'? כאשר תראה יהודי שהגיע לייאוש דע לך שאין בו דעת...

אמר רבי ישראל מסלנט זצ"ל: "אם אתה צודק, ראה שתישאר צודק!"...

אנו מתפללים ומבקשים: "וטהר לבנו לעבדך באמת", אמת ר"ת אהבת ישראל, מסירות נפש, תלמוד תורה. (באר יחיאל)

אף עץ אינו משווה את עובי הגזע שלו לגזעו של עץ אחר. צמיחה בדרך התורה זהה בכל מקום בעולם וכל מאמץ שאנו עושים בכדי להתקרב עוד קצת אל הקב"ה – יוצר השפעה מצטברת. יתכן וזו הסיבה שהתורה משווה את האדם לעץ השדה (דברים כ': 19) "כי האדם עץ השדה".

"את העני עמך". ושוב קלטו חז"ל את המסר: "את העני עמך – הווה מסתכל בעצמך, כאילו אתה עני". (מדרש תנחומא משפטים, טו) ("עמך", הינה הדרישה להזדהות רגשית עם הפונה לעזרה. לא רק לחוש לעזרתו, כי אם גם לחוש את מצוקתו. "כאילו אתה עני". ההלוואה היא, אפוא, הלוואה צמודה. צמודה להשתתפות בצער הלווה, שחייב המלווה לטפח באותה שעה בלבו.

ביום כיפור יש עניין גורלות, "ונתן אהרן הכהן על שני השעירים גורלות גורל אחד לד' וגורל אחד לעזאזל", ובשביל מה היו צריכים ב' גורלות, הרי ברגע שעלה גורל לד' נדע שהשני הוא הוא לעזאזל. אלא, הגורל בא להראות שכל מה שקורה וגם מה שלא קורה הכל בהשגחה פרטית.

בן עיר שיום פורים שלו הוא ב"ד יכול להוציא את בן הכרך בקריאת המגילה, כגון אדם מבני ברק הנמצא בירושלים בערב שבת יכול הוא לשמש כבעל קורא ולהוציא בני ירושלים בקריאת מגילה, שחיוב בן העיר הוא מדברי קבלה ומעיקר הדין כתקנתו והוא מוציא את כולם.

בסידור הגר"א בתפילת שמונה עשרה, בברכת אתה חונן: "המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים, שני דלתות ברא הקב"ה אחד בלב השמים ואחד בלב האדם וכאשר הקיש בדלת התחתית ורחמיו על הבריות נפתחו דלתות השמים וזהו תשובה שלמה ממטה למעלה וממעלה למטה. אנשים אומרים במה להתחזק? בזה טמון הכל!". הרי שתפילת רבים והבקשה של איש על רעהו היא הכח היותר נשגב לישועה!

בספר מנהגים דבי מהר"ם כתב: משנכנס אדר מרבין בשמחה לבד מבערב פורים שנהגו להתענות בו וקורין לו תענית אסתר ובשחריתו נהגו לומר סליחות וכו'.

בעל דרך אמונה (הגר"ח דקנייבסקי) שליט"א כתב בפירושו על הרמב"ם הל' מתנות עניים פ"ח ס"ק ח' בשם מרן החזו"א זצוק"ל שהיה מייעץ שכל מי שמתחיל לתת מעשר כספים, יתנה שכל המעשר שיפריש לא יחול עליו שם צדקה עד שיבוא ליד העני" ע"כ. (שר"ת שבט הלוי (חלק י סימן קסו עיי"ש)

בראש השנה, כל התפילות שלנו נאמרות בלשון רבים. זאת, מסביר הרמב"ם, משום שאם העולם כולו לא מגיע להכרה בא-לוקים, חסר משהו מהותי גם בהכרה שלנו. למעשה, הרמב"ם אומר שאחת הדרכים להעמיק את אהבת הא-לוקים שלנו, היא לקרב אליו את האחרים. כשימצאו האחרים את מקומם, נמצא גם אנחנו.

בשם ר"א נבנצאל שליט"א (ביצחק יקרא) כתבו, שמרבים בשמחה אולי כבר משבת מברכים אדר, דמאז מתחילה ההארה של החודש. אמנם משמיה דהגר"ח קנייבסקי שליט"א (ס' דרך שיחה) מטו, דמרבים בשמחה הוא מיום ב' דר"ח דהיינו א' אדר, מפני שיום א' דר"ח אינו חודש אדר עדיין.

בשעת הווידוי בבית המקדש, היו "עומדים צפופים ומשתחווים רווחים", ומדוע, כשאדם מתודה – יש לתת לו רווח, כדי שלא ישמעו האחרים ויוכל לדבר בשלוה עם הקב"ה. (ה"דבש השדה")

גם נשים צריכות לכתחילה לשמוע את המגילה בעשרה משום פרסומי ניסא וכו"ל, ולכך בשנה זו עליהן להשתדל ללכת לבית הכנסת כדי לשמוע את המגילה (הגר"ח זוננפעלד).